

Sisukord

1. ROMANTISMAJASTU KIRJANDUS

1.1. Romantismiajastu tundeline ja kirglik kultuur. Kunsti vorm ja ajastu vaim. Vormitraditsioonid ja -vabadus

- John Keats, „Täht hele”
- Heinrich Heine, „Kojutulek” (1. osa)

1.2. Romantiline ainulaadsusekultus. Rahvusliku omapära avastamine. Autor kui geniaalne loovvaim

- Kristian Jaak Peterson, „Laulja”
- Aleksandr Puškin, „Poet”

1.3. Kujutusvõime võlu ja vaev. Lugeja mõjutamine. Proosa lühivormid

- William Blake, „Tiiger”
- Edgar Allan Poe, „Kaaren” (katkendid)

1.4. Mässav kangelane, mässav kirjanik. Vormi ja sisu suhted

- François-René de Chateaubriand, „René” (katkendid)
- Heinrich von Kleist, „Ühe luuletaja kiri teisele” (katkendid)
- George Gordon Byron, „Kain” (katkend)
- Victor Hugo, „Kreeka laps”

1.5. Oleviku mõtestamine mineviku kaudu. Jutustaja ja vaatepunkt

- Walter Scott, „Waverley”, „Rob Roy”, „Ivanhoe” (katkendid)

1.6. Mida luule loodusega teeb? Vabavärss

- Elias Lönnrot, „Kalevala” (katkendid)
- William Wadsworth Longfellow, „Laul Haiavatast” (katkend)
- Lydia Koidula, „Emajõe kaldal”
- Walt Whitman, „Su kaldal, lai Potomac”

1.7. Romantismi piirid. Kirjanduse ülesanded

- Honoré de Balzac, „Šagräännahk” (katkendid)
- Mihhail Lermontov, „Meie aja kangelane” (katkend)
- Charles Baudelaire, „Romantilise päikese loojang”

1.8. TEOS: Aleksandr Puškin, „Jevgeni Onegin”

1.9. TEOS: Victor Hugo, „Jumalaema kirik Pariisis”

1.10. TEOS: Charles Baudelaire, „Kurja lilled”

1.11. Kokkuvõte

- Romantismiajastu kirjandus
- Kas suur kunst võib olla populaarne ja põnev?
- Kas loomevabadus on piiramatut?
- Minevik ja tänapäev

2. REALISMIAJASTU KIRJANDUS

2.1. Realistliku kirjanduse süünd modernse ajastu künnisel

- Stendhal, „Punane ja must” (katkendid)
- William Makepeace Thackeray, „Edevuse laad” (katkendid)

2.2. Inimene ja keskkond, tegelane ja olukirjeldus. Ühiskonnakriitika kirjanduses

- Nikolai Gogol, „Surnud hinged” (katkendid)
- Juhan Liiv, „Vari” (katkend)

2.3. Tavaelu poeesia

- Ivan Gontšarov, „Oblomov” (katkend)
- George Eliot, „Veski Flossi jõel” (katkend)
- Gustave Flaubert, „Tundekasvatus” (katkend)

2.4. Realistlik kirjandus kui maailma mudel. Romaanižanri areng realismi mõjul

- Ivan Turgenev, „Isad ja pojad” (katkendid)
- Émile Zola, „Söekaevurid” (katkend)
- Thomas Hardy, „D’Urberville’ide Tess” (katkendid)

2.5. TEOS: Honoré de Balzac, „Isa Goriot”

2.6. TEOS: Gustave Flaubert, „Madame Bovary”

2.7. Kokkuvõte

- Realismiajastu kirjandus
- Ühiskond ja inimene kirjanduse peeglis
- Minevik ja tänapäev

3. MODERNSE KIRJANDUSE ALGUS

3.1. Psühholoogia kujutamine ja tõlgendamine

- Lev Tolstoi, „Anna Karenina” (katkend)
- Henry James, „Eurooplased” (katkendid)
- August Strindberg, „Preili Julie” (katkend)

3.2. Subjektiiivne tegelikkusetaju

- Paul Verlaine, „Minu tee”, „Romanss sõnadeta”
- Aleksandr Blok, *On öö. Linnakära ju raugenud...*
- Henrik Ibsen, „Metspart” (katkendid)

3.3. Ilu ja elu vastuolulised suhted

- Joris-Karl Huysmans, „Äraspidi” (katkend)
- Oscar Wilde, „Dorian Gray portree” (katkend)

3.4. Keel elus ja kunstis

- Arthur Rimbaud, „Hooaeg pörgus” (katkend)
- Anton Tšehhov, „Kirsiaed” (katkend)

3.5. Ajastu teemad, ajatud probleemid

- Fjodor Dostojevski, „Idioot” (katkend)
- Eduard Vilde, „Prohvet Maltsvet” (katkendid)

3.6. TEOS: Fjodor Dostojevski, „Kuritöö ja karistus”

3.7. TEOS: Anton Tšehhov, „Inimene vutlaris”

3.8. TEOS: Juhan Liiv, „Elu sügavusest”

3.9. Eduard Vilde, „Mäeküla piimamees”

3.10. Kokkuvõte

- Romantismi ja realismi pärand hilisemas kultuuris
- Sõnakunsti jäljed tekstides ja inimestes